

Zending

Een project voor U

Brochure voor iedereen die wil beginnen met een zendingsproject van de Christelijke Gereformeerde Kerken

Een project voor u!

Brochure voor iedereen die wil beginnen met een zendingsproject van de Christelijke Gereformeerde Kerken

Vooraf

U hebt een brochure in handen die u helpt nog actiever te participeren in het zendingswerk van de Christelijke Gereformeerde Kerken. U leest iets over de geschiedenis van het zendingswerk, over de keuze voor de projectmatige aanpak, over die aanpak zelf – en over de redenen waarom de uitzending van een missionaire diaconale werker niet als zendingsproject kan worden aangemerkt.

1. Zending nu

Al tweeduizend jaar!

De kerk van de Here Jezus Christus is er al eeuwen mee bezig: met het gehoorzamen aan zijn opdracht om de wereld in te trekken en zijn blijde boodschap bekend te maken. Dat u of jij deze brochure leest, is daarvan het resultaat: ook de kerken in Nederland zijn ontstaan uit zendingswerk. Weliswaar eeuwen geleden, maar toch.

Van harte ...

Achter Jezus' woorden: *'Gaat dan heen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest'* (Mattheüs 28, 18) klopt zijn hart. Hij wil dat het grote nieuws dat Hij uit liefde zijn leven heeft gegeven tot verlossing van zondaren, wereldwijd wordt bekendgemaakt. Alle mensen moeten weten dat de Zoon van God het hoogste offer heeft gebracht om hun een nieuw en eeuwig leven te geven! Vandaar dat Jezus' eerste volgelingen vrijwel meteen aan het werk zijn gegaan. Zij stonden voor een enorme taak. Het grote nieuws moest gebracht worden 'tot aan de uitersten der aarde ...!'

Tot aan de uitersten ...

Hoe groot de wereld was, konden mensen tweeduizend jaar geleden nog niet overzien. Het zou nog zo'n veertienhonderd jaar duren tot werd ontdekt dat de 'uitersten' van de aarde heel wat verder weg lagen dan werd gedacht! Met de ontdekkingsreizen van de mens begon ook de verdere verspreiding van het Evangelie vanuit Europa. Helaas gebeurde dat soms op een manier die van de blijdschap van de boodschap weinig over liet. Het ging altijd fout wanneer machthebbers zich met de taak van de kerk gingen bemoeien – of als de kerk dacht gebruik te kunnen maken van de macht van een overheid. Tel daar nog bij de verdrietige verdeeldheid onder de christenen.

Maar ondanks alle fouten en gebreken van de mensen is de kerk door de eeuwen heen gegroeid. Jezus Christus werkt door de kracht van zijn Heilige Geest tot op de huidige dag in en door mensen. Momenteel is het christendom de grootste godsdienst in de wereld. Het is dus bepaald niet zo dat wie christen wordt, gaat behoren bij een wegwijnende minderheid in de

wereld. Dat beeld bestaat in West-Europa omdat daar de kerk achteruit holt. Maar in andere delen van de wereld groeit en bloeit de kerk en komen dagelijks mensen tot het geloof!

Kleur

Langzaam maar zeker is de kleur van de kerk veranderd. Tot aan de 20^e eeuw bestond de meerderheid van de christenen uit mensen met een Europese achtergrond. Aan het begin van de 21^e eeuw zien we een totaal ander beeld. Tweederde van de christenen heeft een gekleurde huid en woont in het zuidelijke deel van de wereld. Maar ook in een andere zin is de kleur van de kerk aan het veranderen. Het zendingswerk vanuit Europa streefde ernaar in de andere delen van de wereld een kerkelijk leven tot stand te brengen zoals dat ook bestond in het oude werelddeel. Het was 'blank' en zendingen brachten in hun zendingswerk *hun* manier van geloven en kerk-zijn over naar anderen in andere werelddelen.

Aan het begin van de 21^e eeuw wordt dat uitgangspunt hoe langer hoe meer losgelaten. Omdat de kerk van Christus dankzij een stormachtige groei inmiddels bijna overal in de wereld aanwezig is, al dan niet bovengronds, en omdat het inzicht gegroeid is dat de verkondiging van het evangelie het beste gedaan kan worden door christenen uit de naaste omgeving, leggen de 'oude' kerken steeds meer de nadruk op het helpen van 'jonge' kerken in *hun* kerk-zijn en in *hun* zendingswerk, - ook als die jonge kerken in hun geloofsbeleving hun eigen weg gaan.

Onderwijs

Hoe kunnen de 'oude' kerken de 'jonge' kerken het beste helpen in hun eigen ontwikkeling? Met datgene waaraan in minder ontwikkelende landen nog steeds grote behoefte is: onderwijs. De stormachtige groei van het christendom in de 'zuidelijke' werelddelen die ertoe geleid heeft dat tweederde van de christenheid daar te vinden is, heeft namelijk op zijn minst een bij-effect: er is een enorm gebrek aan kader, aan mensen die leiding kunnen geven en die daarvoor voldoende Bijbels en theologisch geschoold zijn.

Juist daar liggen grote mogelijkheden voor het zendingswerk van de 'oude' kerken. Het is niet toevallig dat er in alle zendingsgebieden van de Christelijke Gereformeerde Kerken on-

derwijsinstituten ontstaan zijn, - in de eerste plaats voor de kerken die ontstonden uit het eigen zendingswerk, maar sinds de jaren '80 van de vorige eeuw ook voor christenen uit andere kerken en geloofsgroepen die er zelf niet toe in staat waren eigen opleidingsinstituten te beginnen. Zo is het gegaan in Venda, KwaNdebele en Botswana! En zo zijn er unieke mogelijkheden ontstaan om de Bijbelse boodschap op een nieuwe manier door te geven.

Maar het kan ook anders. De kerken in Indonesië (Sulawesi), vanaf de jaren '30 van de vorige eeuw ontstaan uit het zendingswerk van onze kerken, willen graag in hun zendingswerk ondersteund worden vanuit Nederland. Voor de opbouw van nieuw kerkelijk leven vallen zij terug op de kennis van de 'oude' kerk waarmee nog altijd banden worden onderhouden. In Mozambique heeft het zendingswerk vanaf het begin volledig in het teken van onderwijs gestaan – voor wie het maar wilde ontvangen.

Het is een wonderlijke ontdekking en zegen dat wij door onderwijs aan te bieden of te ondersteunen, de 'actieradius' van ons zendingswerk geweldig konden uitbreiden.

Kerkenwerk

Intussen blijven we in ons zendingswerk ook betrokken bij de opbouw van het 'gewone' kerkelijke leven van kerken die (mede) vanuit ons zendingswerk zijn ontstaan, zoals in Indonesië, Venda, KwaNdebele en Botswana. En natuurlijk blijven we ook het Bijbelvertaalwerk voor de Sanmensen in Botswana behartigen, geven we steun aan het studentenwerk in Nederland (IFES) en het werk van Friedensstimme voor de christenen in Taimyr (Siberië).

2. De organisatie

Het begin

Van de in hoofdstuk 1 genoemde tweeduizend jaar doen de huidige Christelijke Gereformeerde Kerken (van 1892) ruim honderd jaar mee in het wereldwijde zendingswerk.

Vanaf het begin van de 20e eeuw gingen er stemmen op dat ook een kleine kerk als de CGK moest gehoorzamen aan de opdracht van de Here Jezus. Er was één gemeente die daarop voortdurend hamerde: Dordrecht. Probleem was aanvankelijk dat de mogelijkheden en middelen volledig ontbraken. Pas in 1928 kon een eerste zendeling worden uitgezonden. Naar Indië, zoals onze kolonie toen genoemd werd.

Dat zendingswerk werd door de kerken samen gedragen en bekostigd. Geregeld werd het door een commissie van de synode: het 'deputaatschap' buitenlandse zending. Aan de kerken werd gevraagd jaarlijks een door de synode bepaald bedrag per (doop)lid voor het zendingswerk af te staan: de omslag. Zulke omslagen waren en zijn er ook voor ander gemeenschappelijk werk van de kerken, zoals de zorg voor de eigen opleiding (de Theologische Universiteit) of de hulpverlening in binnen- en buitenland (het diaconaat).

Plaatselijke kerk

Heel lang leken de plaatselijke kerken dus eigenlijk alleen voor het opbrengen van geld in beeld bij de zending. En natuurlijk was er de ondersteuning van het werk in het tonen van betrokkenheid en in het gebed.

Toch had die ene gemeente die vanaf het begin aandacht vroeg voor de zending het goed begrepen: het *hart* van het zendingswerk ligt in de plaatselijke gemeente. Daarvoor zijn goede Bijbelse argumenten (Handelingen 13). Zendelingen op verlof kunnen eigenlijk nergens anders hun verhaal kwijt dan in plaatselijke kerken! En alleen vanaf de kansel kunnen mensen Bijbels worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid het zendingswerk te steunen.

En er is nog iets: het zijn altijd plaatselijke gemeenten geweest die zendelingen hebben uitgezonden. Landelijk konden en kunnen deputaten van alles regelen – als het aankomt op het roepen van predikanten en werkers om de wereld in te gaan, kan dat niet buiten de plaatselijke kerk om. Missionaire predikanten

blijven dan ook predikant van een plaatselijke kerk tijdens hun periode in het buitenland!

Desondanks groeide aan het einde van de vorige eeuw het besef dat de plaatselijke kerk te ver van het zendingswerk af stond. Er werden pogingen gedaan het voorlichtingswerk over de landelijke zending plaatselijk te intensiveren. Met wisselend succes.

Mededingers ...

Intussen raakten veel kerken betrokken bij allerlei zendings- en hulpverleningsprojecten in de particuliere sfeer. Door de toegenomen mobiliteit en communicatie kwamen gemeenteleden in aanraking met allerlei (geestelijke) nood in hun omgeving. Kort voor en meteen na de val van de Muur (1989) werd het steeds beter mogelijk christenen in het oosten van Europa te ondersteunen. Op de plaatselijke gemeente werd een beroep gedaan dat werk te dragen, - dat werk dat werd uitgevoerd door eigen gemeenteleden die hun eigen tijd erin staken.

In vergelijking met die activiteiten bleef zending meestal (te) ver van de gemeente af staan. Financieel gezien waren en zijn dergelijke gemeenteprojecten mededingers naar de fondsen die gemeenten maar één keer kunnen besteden.

Projectmatige aanpak

Mede tegen die achtergrond koersten vanaf ongeveer 2000 het (nog altijd bestaande!) zendingsdeputaatschap en het zendingsbureau veel rechtstreeks op de plaatselijke gemeente af.

Besloten werd aan de generale synode voor te stellen om aan iedere plaatselijke kerk een *eigen* zendingsproject te geven dat eventueel niet zou misstaan naast andere door de gemeente ondersteunde projecten. Met allerlei modern presentatiemateriaal zouden de projecten bij de kerken onder de aandacht gebracht kunnen worden om de betrokkenheid van de gemeenteleden te vergroten.

Eind 2007 besloot de synode akkoord te gaan met het voorstel. Inmiddels heeft ongeveer de helft van de kerken een eigen project. En zijn de reacties uiterst positief.

3. Hoe werkt de projectmatige aanpak?

Plaatselijke kerken worden op de volgende wijze deelnemer in de projectmatige aanpak van zending.

1. Het is de bedoeling iedere kerk een project aan te reiken ter grootte van de omslag. Dat betekent voor een gemeente: het aantal leden (volgens het Jaarboekje van de CGK) maal de zendingsomslag van € 11,20 die de generale synode van 2007 voor drie jaar per (doop)lid vaststelde, soms met een beetje zendingsvrijmoedigheid afgerond naar boven voor een rond bedrag. De omslag wordt dus *omgezet* in een projectbedrag. Het gaat niet om een project *naast* de omslag.
2. Met dat bedrag in gedachten gaan we in onze zendingsbegroting op zoek naar een aansprekend project. Desgewenst wordt indien mogelijk rekening gehouden met de voorkeur van een gemeente. Onder de kosten van een project worden de totale kosten van het werk ter plaatse en de uitvoeringskosten in Nederland verstaan. Projecten rond missionaire diaconale werkers worden niet als zendingsprojecten aangemerkt (zie hoofdstuk 4).
3. In de regel wordt een concreet projectvoorstel aan een zendingscommissie gedaan. Dat betekent dat een uitgewerkt voorstel wordt toegestuurd, vergezeld van een voorbeeldfolder in kleur die aan de gemeenteleden kan worden verstrekt. In die folder wordt ook plaatselijk materiaal verwerkt, bv. een foto van het kerkgebouw van de Nederlandse kerk. Er wordt ook info verstrekt over ander materiaal dat is aan te leveren. In het algemeen geldt: zending stelt het materiaal kosteloos beschikbaar.
4. Als een zendingscommissie het project heeft aanvaard en de folder heeft goedgekeurd (eventueel met aanvullingen of wijzigingen), gaat zending ervan uit dat het projectbedrag door de gemeente wordt bijeengebracht. Besteld materiaal wordt aangeleverd. Vanaf de start van het project wordt de administratie door de gemeente uitgevoerd. Het is niet mogelijk giften voor een zendingsproject van een gemeente rechtstreeks naar Veenendaal over te maken, om die te laten meetellen in de omslag.

5. Vanuit werkverslagen van zendingswerkers en vanuit Nederland gebrachte werkbezoeken ontvangt de Nederlandse kerk informatie over de voortgang van het zendingswerk.
6. Er wordt nog bezien welke rechtstreekse communicatielijnen zijn op te zetten. In de praktijk blijkt dat niet simpel: onze communicatiemiddelen zijn veel beter en efficiënter dan die waarover onze lokale partners in de zendingsgebieden beschikken.
7. Een gemeente die méér wil (en kan) doen dan het gewone, kan bij zending een extra project aanvragen. Dat wordt verstrekt als Plusproject.

De zendingsconsulent ds. Arjan Hilbers neemt een projectaanvraag in behandeling. PR-medewerkster Simcha van Heiningen verzorgt het ontwerp van het foldermateriaal en de vervaardiging en verzending van bestellingen.

Centraal e-mailadres: zending@cgk.nl

4. Missionaire diaconale werkers

Als zendingsproject?

Naast hun deelname in het landelijke zendingswerk van de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben verschillende gemeenten een *missionaire diaconale werker*: iemand die al dan niet met een partner ergens in de wereld aan het werk is. Meestal wordt daarvoor samengewerkt met een bijzondere zendingsorganisatie. De financiële ondersteuning van een mdw'er is doorgaans in handen van een thuisfrontcommissie (tfc), waarin ook een lid van de kerkenraad zitting heeft. Zending begeleidt de uitzending met praktische adviezen. De uitzending van een mdw'er kan niet worden aangemerkt als een zendingsproject. Kerken met een mdw'er doen iets extra's in de particuliere sfeer.

Missionair bewustzijn

In kerken die een mdw'er uitzenden leeft vaak een sterk missionair besef. Behalve het gewone wil men iets extra's doen. De uitzending van iemand uit eigen kring biedt daarvoor een prachtige gelegenheid. Kerkenraden bespreken een dergelijk initiatief – dat meestal uitgaat van de aspirant mdw'er zelf – grondig met de gemeente. Er moet immers voldoende draagvlak zijn voor een langere periode. De geestelijke en financiële ondersteuning van een mdw'er betreft een gemeente intens bij de nood in de wereld. Daarom is een dergelijk project op zichzelf zeer toe te juichen en erg waardevol voor een gemeente.

Giften voor mdw'ers

Het komt nog wel eens voor dat zending giften binnenkrijgt die bestemd zijn om het werk van een missionaire diaconale werker (mdw'er) te ondersteunen. Een enkele keer wordt bij een dergelijke gift vermeld dat hij moet worden opgeteld bij de omslag van een plaatselijke kerk, omdat het werk van de desbetreffende mdw'er 'als project is gekozen.' Hoe goedbedoeld ook, beide dingen zijn niet mogelijk. Daarvoor zijn verschillende redenen. Zoals al gezegd beperkt zending zich ten aanzien van missionaire diaconale werkers ertoe behulpzaam te zijn bij hun uitzending. Vervolgens verleent zending mdw'ers desgewenst publiciteit, bijvoorbeeld via Doorgeven en het digitale Zendings-

nieuws en worden contacten met hen te onderhouden. Maar mdw'ers worden door een *plaatselijke* kerk uitgezonden en gaan aan het werk bij een meestal op een bepaald gebied gespecialiseerde interkerkelijke zendings- of hulpverleningsorganisatie. Financieel mag zending geen verantwoordelijkheid nemen voor de uitzending van mdw'ers: daarvoor is door de synode geen ruimte gegeven in de begroting. Dat is ook niet gewenst: het geheim van de uitzending van een mdw'er of een mdw-echtpaar is juist, dat een thuisfrontcomité zowel binnen als buiten een plaatselijke gemeente in de particuliere sfeer fondsen werft voor de uitzending. Dat betekent voor die plaatselijke gemeente maar nog meer voor individuele leden van die gemeente *een extra vrijwillige inspanning* naast het gewone zendingswerk of zendingsproject. Vandaar dat zending de zaken graag gescheiden houdt: voor financiële zaken rondom de afdracht voor de zending of een door zending verstrekt project is het Dienstenbureau het juiste adres, maar om een mdw'er te ondersteunen moet u bij zijn of haar thuisfrontcomité zijn. Het is niet mogelijk gelden ter ondersteuning van een mdw'er als kerkelijke afdracht voor de zending te laten gelden. Het is dus niet mogelijk het werk van een mdw'er te steunen in het kader van de nieuwe projectmatige aanpak van zending.

Dienstenbureau CGK

Postbus 334, 3900 AH Veenendaal

Tel.: 0318-582360, fax: 0318-582351

E-mail: zending@cgk.nl

Postbank 53 53 00, t.n.v. L.K.B.